

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
Факультет хімії та фармації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

ОНУ імені І. І. Мечникова

проф. Вячеслав ТРУБА

« »

2025р.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
З ХІМІЇ

для вступу на навчання на
першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Схвалено на засіданні Вченої ради
факультету хімії та фармації
Протокол № 5 від « 20 » березня 2025 р.

ОНУ
2025

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Згідно Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року № 168 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за № 15/41360, співбесіди з предметів для вступників на основі ПЗСО та НРК5, які вони проходять замість НМТ, проводяться за програмами ЗНО.

Програму співбесіди з Хімії, розроблено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з Хімії, затвердженої наказом МОН України № 696 від 26.06.2018 року.

Співбесіда передбачає перевірку знань, умінь, навичок вступника: знання найважливіших законів і теорій хімії; володіння хімічною мовою, вміння користуватися назвами і символами хімічних елементів, назвами простих і складних речовин; вміння складати хімічні формули і рівняння хімічних реакцій, розв'язувати розрахункові та експериментальні задачі; розуміння зв'язку між складом, будовою, фізичними і хімічними властивостями речовин, способами їх одержання, галузями застосування; знань про найважливіші природні та штучні речовини, їх будову, способи одержання та галузі застосування;

Мета співбесіди – оцінювання рівня навчальних досягнень осіб, які закінчили заклад загальної середньої освіти і виявили бажання вступити на спеціальність Е3 Хімія (ОП Хімія/ОП Фармацевтична хімія та спеціальність І8 «Фармація» (ОП Фармація))

Співбесіда відбувається в усній формі : вступник отримує запитання і час на підготовку. Підготовка програми та проведення співбесіди здійснюється Підготовка програми та проведення співбесіди здійснюється предметною комісією факультету хімії та фармації (наказ № 420-18 від 28.02.2025 року).

1. ЗМІСТ СПІВБЕСІДИ

1. Поняття речовина, фізичне тіло, матеріал, проста речовина (метал, неметал), складна речовина, хімічний елемент.
2. Найдрібніші частинки речовини – атом, молекула, йон (катіон, аніон).
3. Валентність хімічного елемента. Хімічна (найпростіша, істинна) і графічна (структурна) формули.
4. Відносні атомна і молекулярна маси, молярна маса, кількість речовини.
5. Хімічна реакція, схема реакції, хімічне рівняння. Поняття окисник, відновник, окиснення, відновлення. Типи хімічних реакцій. Швидкість хімічної реакції. Каталізатор.
6. Періодичний закон (сучасне формулювання). Структура короткого і довгого варіантів періодичної системи; періоди, групи, підгрупи (головні, побічні).
7. Склад атома (ядро, електронна оболонка). Поняття нуклон, нуклід, ізотопи, протонне число, нуклонне число, орбіталь, енергетичні рівень і підрівень, спарений і неспарений електрони, радіус атома (простого йона). Послідовність заповнення електронами енергетичних рівнів і підрівнів в атомах елементів № 1 – 20, електронні та графічні формули атомів і простих йонів елементів № 1 – 20.
8. Основні типи хімічного зв'язку (йонний, ковалентний, водневий, металічний). Електронегативність елемента. Ступінь окиснення елемента в речовині.
9. Поняття розчин, розчинник, розчинена речовина, кристалогідрат, електролітична дисоціація, електроліт, неелектроліт, ступінь електролітичної дисоціації, йонно-молекулярне рівняння. Масова частка розчиненої речовини у розчині. Будова молекули води; водневий зв'язок у воді. Забарвлення індикаторів.
10. Оксиди, основи, кислоти, солі, амфотерні сполуки.
11. Загальні відомості про металічні елементи та метали. Положення металічних елементів у періодичній системі; особливості електронної будови атомів металічних елементів; особливості металічного зв'язку; загальні фізичні та хімічні властивості металів, загальні способи їх добування; ряд активності металів; явище корозії, способи захисту металів від корозії; сплави на основі заліза (чавун, сталь).
12. Неметалічні елементи та їхні сполуки. Неметали (галогени, Оксиген, Сульфур, Нітроген, Фосфор, Карбон, Силіцій).
13. Класифікація органічних сполук за будовою карбонового ланцюга і наявністю характеристичних (функціональних) груп. Явище гомології; гомологи, гомологічний ряд, гомологічна різниця. Класи органічних сполук. Загальні формули гомологічних рядів і класів органічних сполук.
14. Явище ізомерії, ізомери, структурна та просторова (геометрична, або цис-транс-) ізомерія. Взаємний вплив атомів або груп атомів у молекулах органічних сполук. Класифікація хімічних реакцій в органічній хімії (реакції приєднання, заміщення, ізомеризації).

15.Алкани. Загальна формула алканів, їх номенклатура, ізомерія, будова молекул, фізичні та хімічні властивості, способи добування, застосування.

16.Алкени. Загальна формула алкенів, їх номенклатура, ізомерія, будова молекул, хімічні властивості, способи добування, застосування; якісні реакції на подвійний зв'язок.

17.Алкіни. Загальна формула алкінів, їх номенклатура, ізомерія, будова молекул; хімічні властивості та способи добування етину, застосування; якісні реакції на потрійний зв'язок.

18.Ароматичні вуглеводні. Бензен. Загальна формула аренів гомологічного ряду бензену. Будова, властивості, способи добування бензену; поняття про ароматичні зв'язки, π -електронну систему.

19.Природні джерела вуглеводнів та їхня переробка. Нафта, природний та супутній нафтовий газ, вугілля, їх склад; крекінг і ароматизація нафти та нафтопродуктів, детонаційна стійкість бензину, октанове число.

20.Спирти. Характеристична (функціональна) група спиртів. Класифікація спиртів. Будова, номенклатура, ізомерія, властивості, способи добування та застосування. Поняття про водневий зв'язок. Етиленгліколь та гліцерол як представники багатоатомних спиртів; якісна реакція на багатоатомні спирти.

21.Фенол. Формула фенолу. Будова молекули фенолу, характеристична (функціональна) група в ній; властивості, добування, застосування; якісні реакції на фенол.

22.Альдегіди. Загальна формула альдегідів. Будова молекул альдегідів, характеристична (функціональна) група, номенклатура, ізомерія, властивості, добування, застосування; якісні реакції на альдегідну групу.

23.Карбонові кислоти. Характеристична (функціональна) група карбонових кислот. Класифікація карбонових кислот. Будова, номенклатура, властивості, добування, застосування.

24.Естери. Жири. Загальна формула естерів карбонових кислот. Будова, номенклатура, ізомерія, властивості, добування, застосування. Мила і синтетичні мийні засоби.

25.Вуглеводи. Класифікація вуглеводів; склад, молекулярні формули глюкози, фруктози, сахарози, крохмалю і целюлози; структурна формула відкритої форми молекули глюкози; властивості глюкози, сахарози, крохмалю і целюлози.

26.Аміни. Характеристична (функціональна) група амінів. Класифікація амінів.

27.Амінокислоти. Склад і будова молекул, номенклатура, властивості, добування, застосування амінокислот.

28.Білки. Будова білків, їх властивості, застосування, кольорові реакції на білки.

29.Синтетичні високомолекулярні речовини і полімерні матеріали на їх основі. Поняття про полімер, мономер, елементарну ланку, ступінь полімеризації. Класифікація високомолекулярних речовин

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Титаренко Н. В. Хімія. Повний курс. Універсальний довідник для випускників та абітурієнтів. К: Літера ЛТД, 2011.
10. Черних В. П. Хімія: Посіб. для вступників до вузів/ В. П. Черних, Є. Я. Левітін, Н. В. Турченко. – Вінниця: Нова книга, 2006. 368 с.
11. Кузьмінський Є. В. Загальна, неорганічна та органічна хімія. Посібник для вступників до вузів/ Є. В. Кузьмінський, Н. Б. Голуб, Л. М. Шинкаренко. Київ: ПП Графіка, 2003. 210 с
12. Гриньова М. В. Хімія: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів / М. В. Гриньова, Н. І. Шиян і ін. – Київ: Літера ЛТД, 2018. 464 с
13. Альонкіна К. В. Ґрунтовна підготовка до ЗНО та ДПА за 50 тижнів/ К. В. Альонкіна, Т. Д. Сотниченко. Харків: Веста, 2012. 256 с.
14. Березан О. В. Хімія. Довідник школяра. Тернопіль: Підручники та посібники, 2014. 640 с.
15. Березан О. В. Хімія: міні-довідник для підготовки до ЗНО. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 207 с.
16. Березан О. В. Хімія. Комплексна підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання. Тернопіль: Підручники і посібники, 2020. 368 с.
17. Гога С. В. Комплексний довідник “Хімія”. Крок до ВНЗ. Харків: Весна, 2011. 378 с.

Критерії оцінювання результатів співбесіди абітурієнтів

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою	Критерії
190-200	90-100	Абітурієнт виявив ґрунтовні знання навчального матеріалу за змістом хімічних дисциплін, вміння аналізувати хімічні законом, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.
171-189	75- 89	Абітурієнт виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом хімічних дисциплін, вміння аналізувати хімічні законом, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.
161-170	61-74	Абітурієнт виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом хімічних дисциплін, аргументовано дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні

		положення під час розв'язання розрахункових задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.
131-160	45-60	Абітурієнт виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом хімічних дисциплін, дав малоаргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних завдань.
100-130	31-44	Абітурієнт виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом хімічних дисциплін, дав неточні або малоаргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань, допускаючи суттєві помилки.
0-99	0-30	Абітурієнт виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом хімічних дисциплін, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних завдань, незнання основних фундаментальних положень хімічної науки

Підсумкова оцінка за співбесіду виставляється як середня арифметична оцінок за три питання.

Під час проведення співбесіди не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час співбесіди сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт, в якому фахова атестаційна комісія вказує причину відсторонення та час. У разі використання заборонених джерел абітурієнт, на вимогу члена фахової атестаційної комісії, залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

Вступник має право подати письмову апеляцію щодо оцінки (кількість балів), отриманої на співбесіді. Апеляція подається письмово у вигляді заяви у довільній формі на ім'я голови Приймальної комісії ОНУ імені І. І. Мечникова. Апеляційна заява подається вступником особисто згідно з Положенням про апеляційну комісію Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Предметом апеляції може бути тільки оцінка співбесіди. Не розглядаються апеляції, подані невчасно або з порушенням процедури подання.

Вступники, які не з'явилися на співбесіду без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших вступних випробуваннях та конкурсному відборі не допускаються.

Голова предметної екзаменаційної комісії,
к.х.н., доцент

Олена ГУЗЕНКО